ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá tématem *Role učitele při integraci žáka s odlišným mateřským jazykem na prvním stupni základní školy*. Cílem této práce je zmapovat, s jakými situacemi a problémy se v běžné praxi učitelé na prvním stupni ZŠ nejčastěji setkávají a co jim naopak při integraci žáků s odlišným mateřským jazykem pomáhá. Teoretická část se zabývá vymezením základních pojmů pro pochopení této práce. Dále definuje žáka s odlišným mateřským jazykem, popisuje možnost kulturního šoku a potíže v socializaci, které přímo ovlivňují vzdělávání žáka. V jedné z kapitol se rozebírá role učitele, jeho kompetence, podpůrné nástroje při práci s žáky s odlišným mateřským jazykem. Další kapitola se zabývá možnostmi spolupráce učitele s dalšími kolegy i rodiči žáků. Závěr teoretické části se zabývá cizineckou legislativou. Praktická část využívá kvalitativní výzkumný rámec, konkrétně polostrukturované rozhovory s devíti prvostupňovými učiteli ze tří různých základních škol, kteří sdílejí své zkušenosti, názory a výzvy s integrací žáků s odlišným mateřským jazykem. Dále se v praktické části nachází krátké rozhovory se zástupci vedení vybraných základních škol. Dílčím cílem výzkumu bylo posoudit, jak školy prezentují informace o vzdělávání podle ŠVP a jak informují o podpoře žáků s odlišným mateřským jazykem. K tomu slouží analýza školních vzdělávacích programů a webových stránek jednotlivých škol. Výzkum poskytuje náhled na potřeby a výzvy prvostupňových učitelů. Výzkum ukázal, že integrace žáků s odlišným mateřským jazykem je pro učitele na prvním stupni velice náročná. Největší potíže pociťují v systému českého školství, kdy do školy přijde žák bez absolutní znalosti českého jazyka. Učitelé potřebují pro efektivnější a individuálnější výuku podporu školy, která vytváří organizovaný systém speciálních hodin českého jazyka pro žáky s odlišným mateřským jazykem, či alespoň pomoc asistenta pedagoga.

KLÍČOVÁ SLOVA

integrace, inkluzivní vzdělávání, odlišný mateřský jazyk, čeština jako druhý jazyk, individualizace, učitel